

GAŚIOROWO

Lokalizacja (historyczna i współczesna)

GAŚIOROWO, dawny powiat nowomiejski ziemi zakroczymskiej województwa mazowieckiego (ob. powiat pułtuski, województwo mazowieckie) / dekanat pułtuski diecezji płockiej (ob. filia parafii Strzegocin, dekanat nasielski, diecezja płocka), **kościół parafialny (ob. filialny) pw. Najśw. Marii Panny, św. Jana Chrzciciela i Jedenastu Tysięcy Męczennic**, prezbiterium i korpus, ściany północna i południowa, zespół zacheuszków

Datowanie (z fazami)

koniec XVIII w.

Fundator / fundatorzy (odpowiednio do faz)

nieustalony, zapewne związany z miejscowym probostwem

Wykonawcy (osoby, warsztat, krąg artystyczny) – pierwotni i wtórni

nieznani

Historia powstania

Kościół wzniesiony w 1792 r. jako parafialny (od 1847 r. filialny) najprawdopodobniej z fundacji miejscowych dziedziców – Wołłowiczów. Zacheuszki powstały w związku z jego konsekracją w tym samym roku przez biskupa płockiego Krzysztofa Hilarego Szembeka.

Przekształcenia, remonty, konserwacje

Kościół przebudowany 1917 z usunięciem górnych partii wież w fasadzie i wymianą szalunku, ostatnio remontowany 1949-1950 i 1980, zapewne wtedy polichromie we wnętrzu poddane konserwacji zachowawczej.

Kompozycja / układ

Zespół liczy tradycyjnie 12 zacheuszków, w czterech grupach po 3 na obu ścianach bocznych prezbiterium i korpusu nawowego, na wysokości ok. 1,8 m, w miejscach odpowiadających umieszczeniu partykuł relikwii i naniesienia olejów świętych w obrzędzie konsekracji gmachu. Mają identyczną formę krzyży maltańskich w kolorze błękitnym z ciemnym konturem (w centrum otwory po dawnych kinkietach snycerskich lub kowalskich), na jasnobieżowo-żółtawym tle z białym obrysem na krawędzi, ujętych po bokach wątlymi przestylizowanymi gałązkami palmy (?) i winorośli (?).

Ikonografia

Przedstawienia typowe, obiegowe wśród analogicznych cykli malarskich z końca XVIII w.

Analiza formalno-stylistyczna

Zacheuszki namalowane z użyciem prostych technik malarskich, z obwiedzeniem kształtów konturem i szkicowo naniesionymi motywami floralnymi.

Źródła i literatura przedmiotu

Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. XI: *Dawne województwo warszawskie*, red. M. Omilanowska i J. Sito, z. 20: *Pułtusk i okolice*, oprac. zbiorowe, Warszawa 1999, s. 4, fig. 47.

Fotografie:

Gąsiorowo, kościół parafialny (ob. filialny) pw. Najśw. Marii Panny, św. Jana Chrzciciela i Jedenastu Tysięcy Dziewic, prezbiterium, ściana południowa, widok ogólny z zespołem trzech zacheuszków, fot. MW, 2019

Gąsiorowo, kościół parafialny (ob. filialny) pw. Najśw. Marii Panny, św. Jana Chrzciciela i Jedenastu Tysięcy Dziewic, prezbiterium, ściana północna, zacheuszek środkowy, przy wejściu do zakrystii, fot. MW, 2019

GAŚIOROWO

Lokalizacja (historyczna i współczesna)

GAŚIOROWO, dawny powiat nowomiejski ziemi zakroczymskiej województwa mazowieckiego (ob. powiat pułtuski, województwo mazowieckie) / dekanat pułtuski diecezji płockiej (ob. filia parafii Strzegocin, dekanat nasielski, diecezja płocka), kościół parafialny (ob. filialny) **pw. Najśw. Marii Panny, św. Jana Chrzciciela i Jedenastu Tysięcy Męczennic**, korpus, ściany północna i południowa, dwa obramienia dla przedstawień wotywnych (?) przy ołtarzach przytęczowych

Datowanie (z fazami)

koniec XVIII w.

Fundator / fundatorzy (odpowiednio do faz)

nieustalony, zapewne związany z miejscowym probostwem

Wykonawcy (osoby, warsztat, krąg artystyczny) – pierwotni i wtórni

nieznani

Historia powstania

Kościół wzniesiony w 1792 r. jako parafialny (od 1847 r. filialny) najprawdopodobniej z fundacji miejscowych dziedziców – Wołowiczów. Dwa obramienia dla przedstawień wotywnych (?) powstały zapewne w czasie identycznym z zespołem zacheuszków, tj. w związku z konsekracją świątyni w tym samym roku przez biskupa płockiego Krzysztofa Hilarego Szembeka.

Przekształcenia, remonty, konserwacje

Kościół przebudowany 1917 z usunięciem górnych partii wież w fasadzie i wymianą szalunku, ostatnio remontowany 1949-1950 i 1980, zapewne wtedy polichromie we wnętrzu poddane konserwacji zachowawczej.

Kompozycja / układ

Umieszczone na ścianach północnej i południowej naw bocznych, w pierwszym przęśle korpusu, przy nastawach przytęczowych, na wysokości ok. 2,5 m, w formie prostokątnych brązowych ramek otoczonych pomarańczowym paludamentem podpiętym w trzech miejscach, w dolnej części krawędź iluzjonistycznej tkaniny upięta wyżej w centrum, z widocznymi wywiniętymi ząbkowaniami. Same przedstawienia malarskie wykonane w technice olejnej na płótnie i przybite gwoździkami do desek: na ścianie północnej układ dwudzielny: Ucieczka św. Rodziny do Egiptu, św. Mikołaj, na ścianie południowej przedstawienie / przedstawienia niezachowane.

Ikonoografia

Redakcja przedstawień ram i paludamentów typowa, obiegowa wśród analogicznych cykli malarskich z końca XVIII w.

Analiza formalno-stylistyczna

Obramienia i iluzjonistyczne paludamenty namalowane z użyciem prostych technik malarskich, z obwiedzeniem kształtów konturem i sumarycznie zaznaczonym modelunkiem.

Źródła i literatura przedmiotu

Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. XI: *Dawne województwo warszawskie*, red. M. Omilanowska i J. Sito, z. 20: *Pułtusk i okolice*, oprac. zbiorowe, Warszawa 1999, s. 5.

Fotografie:

Gąsiorowo, kościół parafialny (ob. filialny) pw. Najśw. Marii Panny, św. Jana Chrzciciela i Jedenastu Tysięcy Dziewic, korpus nawowy, przęsło pierwsze, ściana północna, iluzjonistyczne obramienie z paludamentem pary obrazów wotywnych (?) *Ucieczka św. Rodziny do Egiptu* oraz *św. Mikołaj*, fot. MW, 2019

Gąsiorowo, kościół parafialny (ob. filialny) pw. Najśw. Marii Panny, św. Jana Chrzciciela i Jedenastu Tysięcy Dziewic, korpus nawowy, przęsło pierwsze, ściana południowa, iluzjonistyczne obramienie z paludamentem pary niezachowanych obrazów wotywnych (?), fot. MW, 2019.